

Szülői tájékoztató cérnagiliszta betegségről

A cérnagiliszta betegség más néven **Enterobiasis** vagy **Oxyuriasis**, bármely életkorban előfordulhat, de a legáltalánosabb a gyermekközösségekben való terjedése.

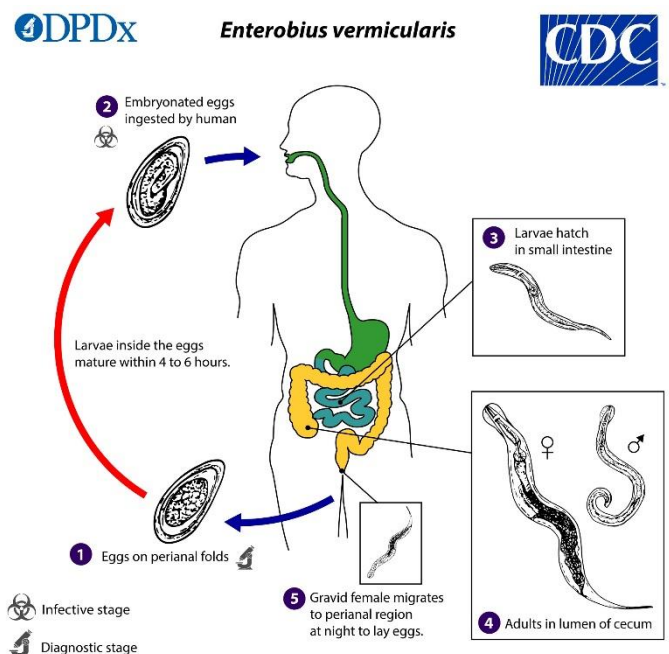
Kórokozója:

Enterobius vermicularis, azaz a hegyesfarkú bélgiszta/cérnagiliszta, mely jellemzően 1 mm széles, hosszúkas, henger alakú, fehér színű féreg. A hímek átlagosan 3-5, a nőstények 10-13 mm hosszúak. A nőstény mindössze kb. négy hónapig él, de ez idő alatt életképes peték ezreit hagyja hátra.

A fertőzés mechanizmusa:

A lenyelt vagy belélegzett petéből alig hat óra múlva még a gyomorban vagy a vékonybélben kel ki az első lárva, ami ezt követően a vékonybélben telepszik meg. Két átalakulást és vedlést követően két-három hét múlva már kifejlett, ivarérett cérnagilisztává válik, mely még 1-3 hónapig él. A cérnagiliszták a béltartalom mozgásával a vastagbélbe, illetve a végbél területére jutnak. Párzás után a nőstények az éjszaka folyamán kimásznak a végbélnyíláson, és a környékén található redőkbe lerakják petéiket. Egyetlen nőstény cérnagiliszta élete folyamán 5000-17000 petét rak.

A peték mintegy két-három hétig életképesek, fertőzés esetén is nagyjából ennyi lappangási idővel lehet számolni.

Fertőzés forrása:

A fertőzött ember.

A **gyerekek ideális parazitagazdák**, hiszen nem szükséges a higiéné hiánya ahhoz, hogy álmukban a vakarózás után szájuk vagy orruk környékére tegyék kezüket, és az ujjaikon, valamint a körmeik alatt utazó petéikkel **visszafertőzzék önmagukat**.

A felnőttek kevésbé fogékonyak, hiszen érettebb immunrendszerrel rendelkeznek, a teljes védettség azonban számukra sem garantált.

Terjedés módja:

Közvetlen érintkezés útján, közös tárgyak használatával, por, illetve levegő közvetítésével.

Tünetek:

A fertőzöttek gyakran tünetmentesek, a bélférgesség inkább csak **általános panaszokat** okoz: nappali fáradtság, nyugtalanság, ingerlékenység, csökkent étvágy.

A legfontosabb tünet mindenképpen az **altesti viszketőség**, illetve vakarási nyomok észlelhetők a végbélnyílás környékén.

A **kislányokra** jobban oda kell figyelni, mert ha sokáig észrevétlen marad a fertőzés, kezükkel a kisajkak környékét és a hüvelybemenetet is megfertőzhetik. A gyulladás ezen a területen már jobban fáj, és csúnyán váladékozhat, valamint a hüvelyen keresztül felszálló fertőzést, hüvelygyulladást, petevezeték-gyulladást, esetleg hasüregi gyulladást is okozhat.

Fertőzőképesség tartama:

Mindaddig, amíg a férgek a bélben vannak.

Diagnózis:

A cérnagilisztá nem fészkel be magát a szövetekbe, csupán a bélben élősködik, ezért a **vérképben nincs cérnagilisztára jellemző elváltozás.**

A **székletmintában** is fel lehet fedezni cérnagilisztákat, de ez a fertőzés korai szakaszában még nem ad biztos eredményt

A fertőzés kimutatása igen egyszerű: a **végbélnyílás környékén** a bőrről celofánsapkás törlővel vagy ragasztószalaggal mintát vesznek, majd a feltapadt mintát fénymikroszkóppal megvizsgálják. Fertőzöttség esetén a peték jól felismerhetők. A biztos diagnózis érdekében egymás után több napon át vesznek mintát.

A kezelés elkezdéséhez nem mindig van szükség a férgek vagy petéik kimutatására, ha egyéb tünetekből jelenlétük egyértelmű.

Kezelés:

Ha felmerül a fertőzés gyanúja, fel kell keresni a háziorvost!

A terápia az orvos által felírt mebendazole hatóanyagú féregűző szer egyszeri, szájon át való beszedése, amit 2-3 hét múlva célszerű megismételni. Ha több családtag is érintett, egyszerre mindegyikőjüket kell kezelni.

Nem ilyen egyszerű megszabadulni a beteg körül számtalan helyen fellelhető petéktől. **Folyamatos fertőtlenítés szükséges!** A beteg körüli fertőtlenítési teendők közül a legfontosabb a visszafertőződés és a peték átvitelének megakadályozása, melynek legfontosabb lépése a **kéz, illetve köröm alá került peték gyakori-meleg, folyó vízzel, szappannal és főleg körömkefével végzett kézmosással** való eltávolítása.

A beteg által használt mosható fehérneműket, ruhaneműket 30 percig történő forralással végzett kifőzéssel, a nem mosható felsőruházatot pedig lehetőleg gőzöléssel végzett forró vasalással kell fertőtleníteni. **Le kell húzni minden ágyneműt** és legalább 60, de inkább 90 °C-on ki kell mosni. A törölközőt, pizsamát, hálóinget és fehérneműket szintén ezzel az eljárással kell fertőtleníteni.

A fertőzés forrása lehet bármilyen petéket hordozó használati tárgy, játék, élelmiszer, por, ezért ezeket is fertőtleníteni kell!

Megelőzés:

A lakás, a kéz és a körömök, valamint a használati tárgyak és ruhaneműk tisztántartása nem csak a fertőtlenítés időszakában fontos, a mindennapos megelőzés miatt is elengedhetetlen.

A körömöket vágjuk rövidre, a kézmosás mindig legyen alapos és használjunk saját körömkefét!

A helyes kézmosás lépései

**tenyeret a
tenyérhez**

kézfejek

az ujjak között

**az ujjak hátsó
része**

hüvelykujjak

ujjhegyek

Kérdés esetén forduljon bizalommal az iskola-egészségügyi szolgálathoz!